

ԳԱՂԱՓԱՐԱԿԱՆ ՎԵՐԵԼԷՔ

«Ձի որ կամիցի զանձն իւր կեցուցանել՝ կորուսցէ զնա, եւ որ կորուսցէ զանձն իւր վասն իմ՝ զոցէ զնա» : ՄԱՏԹ. ԺԶ. 25

Որքան ճշմարտութիւն ու հոգեկան երջանկութիւն է պարունակում՝ Յիսուս Փրկչի՝ այս պարզ բայ բարձր ու վսեմ պատգամը։ Այդ սիրոյ մարմնացում և գաղափարի ուխտեալ անձնաւորութիւնը, որ իր սուրբ աբիւնով մաքրեց մարդկային մեղքերը պիտի չկարողանար տանել կեանքի և պայքարի յաղթանակը եթէ խաչն չաւակած չբարձրանար Գողգոթա։ Այդ յաւէտ անմոռանալի և սրբազործուած յաղթանակի վառ յիշատակն է որ հիացմունք ու խոր յարգանք է պատճառում բոլորիս։

Նա զիտէր թէ իր մահով երկրագունտի չորս կողմերում, պիտի հաստատուէր իր Սուրբ Եկեղեցին և որպէս լուսոյ աշտարակ, հոգեկան փարոս, քաչէր մարդկութեան դէպի Երկնաւոր Հայրն։

Մինչև օրս չի եղել և պիտի չլինի այն պիտի գաղափարապաշտ անձնաւորութիւն որպիսին է Յիսուս Նազովրեցին։ Նա իր ամբողջ էութեամբ փարուած էր մի գաղափարի որի մէջ էր պարփակուած կեանքի ճշմարիտ իմաստը։

Անշուշտ մահը չէր որ Յիսուսին ընծալում է այն մեծ կատարելութիւնը որ նա ունի, այլ ճշմարտութեան և մարդկային ցեղի բարօրութեան համար թափուած արիւնը, որովհետև մի գեղեցիկ կեանք բացատրուած է մի գեղեցիկ մահով։

Ձոհողութիւնը մի գեղեցիկ կեանք, և յաւէտ կենդանի մահ է միևնոյն ժամանակ։ Անձի բարգաւաճումը և ուրացումը, անջատ և անորոշ են, իրողութիւններ չեն, մին ընթացքն է միւսին, և վերջինը կատարելագործումը առաջինի։

Ձոհողութեան օրէնքը տիեզերական սկզբունք է, բնութեան ինչպէս կեանքի մէջ, զանազան տարբեր անբաժնէտ են և զուգում են միմեանց համար։ Երկիր՝ բոյսին, բոյսը՝ կենդանիին, կենդանին՝ մարդուն, և մարդը՝ Աստուծոյ։ Եւ այս բնական իրողութիւնը երբ դառնում է գաղա-

փարական՝ դառնում է կամաւոր։ Գիտունը, արուեստագէտը, հերոսը մոռանում և կորցնում են իրենց անձերը, այլապէս ուրիշ անձեր գտնելու համար։

Այդ գեղեցիկ մահերից էր Նազովրեցու մահը. որով նա երաշխաւորեց մարդկային կեանքի անմահութիւնը։ Իր հրաշափառ յարութիւնը յաղթանակն է այն անսովոր Մահուան։

Պատմութեան մէջ թերեւս առաջին անգամն է որ թշուառութեան և անէծքի ճիւղանները խորտակել են հանրութեան ու ընտանիքների հոգեկան ու բարոյական սիւները...

Որ արուեստների, բուռն տենչերի անցած ժամանակին փոխարինել է յեղյեղուկ ձգտումների, թեթև վայելքների տարտամ դրուժութիւնը։

Ձեզ ծանօթ է ներկայի չտեսնուած խենթութիւնը և կործանիչ սկզբունքը, որ հեղեղի նման լափելով ազգերի ու ընտանիքների հոգեկան առաքինութիւնները խոպան դաշտի է վերածել։

Ուսուարը փարատելու և չարիքը դուրս նետելու համար կայ միայն մէկ միջոց. համոզուած գաղափարով նետուել կեանքի ասպարէզ։ Յարտաւ աշխատանք և երկաթ է կամք է հարկաւոր մեր փայփայած խեղճները իրականացնելու։

Ովքեր համբերութիւն ու տոկունութիւն չունեն, չեն կարող, և հակառակ պարագայում էլ եթէ մտնեն կեանքի հրապարակ պիտի չարաչար պարտուեն ու յետ նահանջեն։ Կեանքի նահանջը ամենաողբերգական մէկ փրկւողումն է, այլ խօսքով կենդանի գերեզման...։ Իրական և քրիստոնավայել կեանքը պահանջում է հերոսական քաջութիւն։

Այսօր երբ նիւթը դառն է պաշտամունքի առաքիլայ, արդարութիւնը ոտնակոխ է եղած, երբ անհատը կորցրել է իր առողջ գաղափարութիւնը և սողում է գետնի վրայ, նոր սերունդը մեծ խնամքի և դաստիարակութեան կարիք ունի։

Որքան բարձրացնենք ճշմարիտ կրթութեան մակարդակը այնքան պիտի աշխուժանայ մատաղ սերնդի մտածելակերպը և գաղափարական ըմբռնումը։ «Ծանրի զքեզ» բիւրեղացած մարդու նշանաբանը... որով պիտի տեսնենք հեռաւոր հորիզոններ։ Ու-

ընմն թող աշխատանք և Գեղեցիկը փնտռելու վսեմ խոչնդան բոցավառի մեր հոգեկան աշխարհը, որպէս զի ի վիճակի լինենք կեանքի պայքարում, չդաւաճանելու մեր սրբազան ուխտին...

Ուր էր թէ մեր սրտերում նորից արձագանգ գտնէր մեր նախահայրերի համեստ ապրելակերպի, մաքրագոյն նկարագրի կենդանի օրինակը...

Չունենալ գաղափարական վերածնունդ և արշալոյս, կը նշանակէ չունենալ մարդկային խորունկ զգացում, լոյս փնտռելու փափաք և գերագոյն աշխատանք:

Ապրել չէ նշանակում միայն իր գոյութիւնը հազու հազ քարշ տալ: Մարդկային ընկերութեան ամենամեծ թշնամին նա է որ իր անձնական չահերից և նիւթից դուրս չի հետաքրքրում այլ խնդիրներով:

Պիտի ջախջախել եսասիրական շղթաները, եթէ իրօք ցանկանում ենք գաղափարին ծառայել: Երբ մարդկային ընկերութեան ցաւերը դարձանող նպատակ կայ մեր սրտում, տանջանքները ու տառապանքները չեն ընկնում մեզ, այլ հզօր արծիւի պէս սաւառնելով թռչում ենք միշտ գէպի վեր, դէպի սէզ բարձունքների վեհափառ գագաթները որտեղ արշալոյսի և վերջալոյսի ցոլքերն են ժպտում:

Երանի այն անհատներին որոնք գաղափարը միշտ բարձր են պահում նիւթից և մանաւանդ տառապել գիտեն:

Դարեր են եկել ու անցել, այն օրուանից երբ Յիսուս՝ մարմնացումը կատարեալ Աստուածութեան և մարդկութեան, Գողգոթան բարձրանալով ողջակիզուեց իր քարոզած գաղափարի՝ ինչի վրայ, և այսպիսով նուիրագործեց ու մի նոր նամբայ բացաւ մարդկային երջանկութեան և փրկութեան համար:

Դադափարի համառ ման չկայ...

ՏԻՐԱՅՈՒ

ԱՐԱՄԱՍԵՐԻ ՄԻՐԶԱՅԵԱՆ

ԷԶՄԻԱՇՆԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿԸ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ Ս. ԱԹՈՌՈՅ ՄԷՉ

Յուլիս 3-ին ուրախութիւնն ունեցանք մեր մէջ ողջունելու Մայր Աթոռոյ եւ Ամենայն Հայոց Ազգրնէի Տեղակալի Պատուիրակ Բրօժ. Առն Աբահամեանը եւ իր փառուղարն ու ընթացակից Պր. Անուշաւան Տէր-Գրիգորեանը: Յաջորդ օրը առաւելած ժամը 10.30-ին պատահ ընդունելութեամբ քանկագին հիւրերը առաջնորդուեցան Ս. Պատարիւր Զօր եւ Նորին Ամենապատուութեան հաղորդեցին Ազգրնէի Տեղակալի եղբայրական համբոյրք ու յարգանքի:

Յետոյ Պատրիարքարանի Մեծ Դանիին մէջ Պատրիարք Ս. Զօր նախագահութեամբ եւ Միաբանութեան ներկայութեամբ ընդունուեցաւ Մայր Աթոռոյ Պատուիրակը. երգչախումբը երգեց «Էջմիածին» շառականը, կարգացուեցաւ նուիրակներու ընդունելութեան յատուկ աղօթք, ապա Ամենայն Հայոց Ազգրնէի Տեղակալին Կոնգակը՝ ուղղուած Ս. Աթոռոյ Սրբազան Եփեմ: Հուսարարապէս Տ. Կիւրեղ Մ. Վրդ. Բարայէեանը բրաւ բարիգալուստի ուղերձը, իսկ Սրբազան Պատարիւր Հայր անեղոյց իր արտայայտմամբ Մայր Աթոռոյ պայծառութեան եւ անոր ներկայացուցիչներու յաջողութեանը համար:

Ապա ընդհանուր լուծութեան եւ փոքր սպասուածքի մէջէն, խօսք առաւ Մայր Աթոռոյ Պատուիրակ Բրօժ. Առն Աբահամեանը. խօսեցաւ Ս. Էջմիածնէն, իր արտասանմանի զաւակներուն նկատմամբ ունեցած սերէն եւ Հայ Եկեղեցւոյ անցեալ փառներէն եւ ներկայի ամենուն ուսագործութեան առարկայ եղած եւ բովանդակ ազգի համակրամբն մէջ անգամ մը եւս բարձրացած նուիրականութիւններէն: Մեր Եկեղեցին, ըսաւ, արժէ մըն է, եւ այս վերջին պատերազմը փորձաքար եղաւ որ ան անգամ մը եւս ճնշեցնէր իր անկեղծ հայրենասիրութեան ձայնը, ինչպէս ցոյց տուած էր նոյն այդ հայրենասիրութիւնը թարիներէ ի վեր իր բեղմնաւոր լուծութեամբ, հակառակ իր նկատմամբ ի գործ դրուած միջոցներուն:

Այսօր, ըսաւ, Մայր Հայրենիքի մատուցած անուրաքանչեւ գուրգուրանքով կը նայի Հայ Եկեղեցիին, ոչ միայն որովհետեւ մեր Եկե-